

Hyvä ihminen, Kohti pelotonta maailmaa -tilaisuuteen osallistuja!

Suomessa naiseen kohdistuva väkivalta ymmärretään edelleen kapeasti. Loputon ”prosenttisota” dominoi keskustelua. Todellisuudessa naiseen kohdistuva väkivalta on monimuotoinen historialliskulttuurinen ilmiö, joka kattaa useita erilaisia väkivallan muotoja.

Valtasuhteet yhteiskunnassa ovat monimutkaisia. Sukupuoli on yksi analyysiväline, joka purkaa tai tekee näkyväksi näitä valtasuhteita. Ihmisoikeusinstrumenteissa, joilla naiseen kohdistuvaa väkivaltaa torjutaan, sukupuolen käsite on keskeisessä roolissa.

Voidaan toki loputtomiin väitellä onko tämä ihmisoikeusnormeihin sisään rakennettu näkökulma ”oikea” tai ”väärä”. Kiistämätöntä on, että sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää ei voida poistaa, ellei ilmiön sukupuoliulottuvuutta tutkita.

Rakenteet, jotka ylläpitävät väkivaltaa, ansaitsevat huomiomme. Tilaisuudessa pohdimme väkivallan haavoittavuutta ja sitä, miten haavoittuvuus kohdataan uhreille suunnatuissa palveluissa. Kysymme, millaisia palveluja ja politiikkaa tarvitaan, jotta väkivalta todella vähenee.

Tilaisuuteen olemme kutsuneet keskustelemaan ihmisiä, jotka meidän mielestämme ansaitsevat tulla kuulluksi. Ohessa on heidän esittelynsä. Esittelyjen yhteyteen poimitut sitaatit on poimittu eri lähteistä herättämään ajatuksia ja synnyttämään keskustelua. Sitaatit eivät edusta Amnestyn kantaa.

Nautinnollista keskustelutilaisuutta toivottaen,

Pia Puu Oksanen, sukupuoleen ja seksuaalisuuteen perustuvan syrjinnän asiantuntija, Amnesty International Suomen osasto ry

KESKUSTELUJA NAISIIN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN

HAAVOITTAVUUDESTA JA UHRIEN KOHTAAMISEN KÄYTÄNNÖISTÄ

KOHTI PELOTONTA MAAILMAA

25.11.2011 KLO 12.00–17.30

EUROOPPASALI / VOIMATALO
MALMINKATU 16 / HELSINKI

12.00

TERVETULOSANAT

Jussi Förbom

Amnesty International Suomen osasto ry:n pj

Tanja Noponen

Suomen kansallisen väkivaltaobservatorion pj

Henna Virkkunen

kuntaministeri, NYTKIS ry:n pj

12.40

PANEELIKESKUSTELU

Miten julkisuudessa piirretään tarkkarajainen kuva ”puhtaasta uhrista”, joka ansaitsee apua, tukea ja sympatiaa? Onko tämä uhrikuva myös viranomaisten ja auttamispalveluja tarjoavien mielissä? Millaisia tekoja, palveluja ja politiikkaa tarvitaan, jotta väkivalta todella vähenee?

Puheenjohtajana toimittaja **Katri Makkonen**.
Mukana keskustelussa:

Suvi Ronkainen, professori, Lapin yliopisto

Päivi Honkatukia, tutkija, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos

Kaarina Hazard, vapaa kirjoittaja

Rebwar Karimi asiantuntija, Ihmisoikeusliitto ry

Natalie Gerbert, voimavarakeskus Monikan johtaja, Monika Naiset Liitto ry

Jani Toivola, kansanedustaja

Jussi Aaltonen, projektityöntekijä, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

14.00

LOUNAS

14.45

KESKUSTELU. IHMISKAUPPA, PROSTITUUTIO, VASTIKKEELLINEN SEKSI JA VÄKIVALTA.

Keskustelun puheenjohtajana Amnestyn Joku raja! -aktivisti **Tiina Oikarinen**

Näkymättömät uhrin: Seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan tunnistaminen.

Venla Roth, ylitarkastaja, Kansallinen ihmiskauppa-raportointi, Vähemmistövaltuutetun toimisto

Seksuaalipalveluita tarjoavat ihmiset ja rakenteellinen syrjintä.

Jaana Kauppinen, toiminnanjohtaja, Pro-Tukipiste ry

Nuorten seksuaalinen hyväksikäyttö internetissä

Mari Hietala, projektipäällikkö, Exit ry

15.30

KESKUSTELU. VAMMAISIIN NAISIIN KOHDISTUVA VÄKIVALTA. Haastattelijana toimittaja **Mika Niva**.

Puheenvuoro: Vammaisiin naisiin kohdistuva väkivalta
Vappu Viemerö, dosentti, Åbo Akademi

Jatkopuheenvuoro:

Amu Urhonen, kirjailija, Kynnys ry:n puheenjohtaja

16.10

KESKUSTELU. ÄITIYSTERVEYDEN ONGELMIIN KYTKEYTYVÄ VÄKIVALTA JA YMPÄRILEIKKAUSPERINNE IHMISOIKEUSONGELMANA

Haastattelijana tietokirjailija **Satu Lidman**

Rauni Kortesalmi, kätilö, Naisten Linja Suomessa ry:n puheenjohtaja

Saido Mohammed, Ihmisoikeusliiton KokoNainen -hankkeen asiantuntija, erikoissairaanhoidaja, vuoden pakolaisnainen 2011

17.00

KESKUSTELUA & PÄÄTÖS

NAISIIN KOHDISTUVA VÄKIVALTA IHMISOIKEUS-KYSYMYKSENÄ SUOMESSA JA EUROOPASSA

Pia Puu Oksanen, asiantuntija, Amnesty

Puhujat

JUSSI FÖRBOM

AMNESTYN SUOMEN OSASTON PUHEENJOHTAJA, KIRJAILIJA

” Hämennys, pelko ja epävarmuus vieraan edessä on se maaperä, jota ääriainekset hellivät, jossa ne tahtovat kasvattaa kuuliaisii joukkojaan. En tarkoita, että meidän kuuluisi hyssytellä, en tarkoita, että emme saisi puhua ongelmista. Meidän on puhuttava ongelmista, jos niitä on. Mutta singotessaan itsensä valistuneisuudesta uhkakuivissa piehtaroivaan epärehelliseen puhetapaan kuin flipperipallon poliitikot tekevät yhteiskunnalle karhunpalveluksen: he antavat ihmisille luvan pelätä. Ja pelko on kuin halla – se nousee yöllä hämärästä ja tappaa hiljaa ja salamyhkäisesti kaiken sen hyvän ja arvokkaan, mitä maahan juuri on kylvetty pitkän, pimeän ja kylmän talven jälkeen.”

Jussi Förbomin sähköpostiviesti 22.11.2011.

TANJA NOPONEN

SUOMEN KANSALLISEN VÄKIVALTAOBSERVATORION PUHEENJOHTAJA,
NAISTEN LINJA SUOMESSA RY:N VS. TOIMINNANJOHTAJA

” Tanja Noposen mukaan Suomessa vallitsee sukupuolten välinen epätasa-arvo. Tämä heijastuu siihen, mitä oikeuksia tytöt ajattelevat itsellään olevan. He saattavat syyllistää itseään kokemastaan väkivallasta. ”Raiskauksista keskusteltaessa puhutaan uhrin päihtymyksestä ja siitä, miten hän on pukeutunut. On absurdia keskustella uhrin osallisuudesta rikokseen”, Noponen sanoo. Hän muistuttaa, että myös tyttöjen välisissä suhteissa voi olla väkivaltaa. Siitä ei vain usein puhuta. ”Tyttöjä ei pidä idealisoida. He eivät ole pahiksia eivätkä enkeleitä vaan ihmisiä.”

Tanja Noponen Yhteishyvä -lehden artikkelissa Näpit irti (11.11, teksti Tiina Tuppurainen)

HENNA VIRKKUNEN

NAISJÄRJESTÖT YHTEISTYÖSSÄ - KVINNOORGANISATIONER I SAMARBETE
NYTKIS RY:N PUHEENJOHTAJA, KUNTAMINISTERI

” Perheväkivalta on yleensä luonteeltaan pitkäkestoista ja siitä irrottautuminen on vaikeaa. Tarvitaan enemmän välittämistä, jotta väkivalta vähenee, sillä lähisuhdeväkivalta ei ole yksityinen asia.”

Valoa, ei väkivaltaa –lehdistöiedote 25.11.2010.

SUVI RONKAINEN

LAPIN YLIOPISTON VARAREHTORI JA MENETELMÄTIEDEIDEN LAITOKSEN PROFESSORI. TUTKINUT SUKUPUOLISTUNUTTA JA SEKSUALISOITUNUTTA VÄKIVALTA YLI 20 VUOTTA.

” Suomen eurooppalaisittain korkeat henkirikollisuusluvut eivät liene kenellekään suuri uutinen. Ja vaikka 'virallinen totuus' suomalaisesta väkivallasta kuuluukin että:

”Suomessa ei käytetä juurikaan enempää väkivaltaa kuin läntisissä teollisuusmaissa keskimäärin. Rungas henkirikollisuus on keskeisin suomalaista väkivaltaa Länsi-Euroopan maista tai muista pohjoismaista erottava piirre ”(Kansallinen ohjelma, 2005, VI),

kertovat erilaiset uhritutkimukset ettei Suomessa myöskään olla vähemmän väkivaltaisia kuin läntisissä teollisuusmaissa keskimäärin. Kun tämän suhteuttaa siihen, että erityisen yleistä on nimenomaan vakava väkivalta ja lähisuhteissa tapahtuvan väkivalta, jotka seurauksiltaan ovat traumatisoivia ja syrjäyttäviä, joskus pitkään jatkuvia tapahtumaketjuja, tulee aiheelliseksi kysyä millainen toimija suomalainen hyvinvointivaltio oikeastaan on väkivallan suhteen. Miten se ottaa vastuuta väkivallasta, millaiseen eetokseen pohjautuen?

[...] Väkivallan ydin on sen seuraukset kohteelle ja ympäristölle. Väkivallan kokemus ja väkivallan näkeminen yksinkertaisesti särkee ja haavoittaa ihmisiä sekä heidän välisiä suhteitaan. Tämä tarkoittaa sitä, että vain osalla väkivallan kokijoista on tarpeeksi vahvuutta – siis toimijuutta – hakeutua [tukipalvelujen tai oikeusjärjestelmän] asiakkaisiksi. Mitä monimutkaisempi ja sattumanvaraisempi palvelujärjestelmä on, sen suurempaa osaamista avun hakeminen edellyttää. Vaikka väkivaltaa kokeneet henkilöt löytäisivät itselleen sopivaa tukea, tilanne ei muutu jos turvattomuus ympäristössä jatkuu.

[...] Määrällinen tieto – omissa rajoissaan - kuvaa hyvin selkeästi väkivallan yleistä sukupuolittuneisuutta eli miesten yliedustusta väkivallan tekijöinä, naisten ja miesten kokeman väkivallan erilaisia muotoja ja erityisesti erilaista suhdetta seksuaaliseen väkivaltaan. Epidemiologinen tieto taas kertoo, että naisten riski traumatisoitua kokemastaan väkivallasta on suurempi kuin miesten, mikä todennäköisesti johtuu siitä, että väkivallan tilanteet ja niihin nivoutuen toiminnan mahdollisuudet ovat usein naisilla erilaiset kuin miehillä. (Ronkainen 2001.)

[...] Yleisellä tasolla kutsun suomalaista sukupuolen tuottamisen tapaa sukupuolettomaksi sukupuoleksi. Julkisen alueen puhettavat ja diskurssit korostavat joko yksilöä tai niissä hyödynnetään yleisiä, sukupuolen peittäviä kategorioita: perhe, parisuhde, väkivallan tekijät jne. Kuitenkin yhteiskunnallinen ja kulttuurinen todellisuus on äärimmäisen sukupuolittunut, minkä näkee työelämän ja koulutuksen segregaatina, harrastusten sukupuolittumisena, miesten ja naisten valinnoissa suhteessa vanhemmuuteen.

[...] Väkivalta on sukupuolettoman sukupuolen ideologisessa ytimessä. Tämä asettaa väkivaltatyölle haasteen. Jotta se voisi olla tehokasta, pitäisi sen pystyä näkemään väkivallan sukupuolirakenne, toimijuuksien erot ja oivaltaa sukupuolistuneiden odotusten vaikutus. Tästä näkökulmasta sukupuolen merkityksen huomioiminen on varsin käytännöllinen kysymys. Kun kerran naisten ja miesten uhriutumisen tilanteet ovat erilaisia, niin millaisissa yhteyksissä pitäisi olla erityisen herkkä tunnistamaan näitä eroja? Ovatko naisten ja miesten kohtaamiset palvelujärjestelmän kanssa siten erilaisia, että särkyvyys tai väkivallan riski olisi tunnistettavissa eritavoin palvelujärjestelmässä? Entä miten naisten ja miesten väkivaltaisuuden tyypilliset tilanteet eroavat? (Esim. Lattu 2008.) Pitäisikö sukupuoli huomata väkivallan ehkäisemisessä fokuoituina toimintatapoina? Entä mitkä sukupuolittuneet diskurssit ehkäisevät kykyä nähdä miesten särkyvyyttä?”

Suvi Ronkainen Yhteiskuntapolitiikka –lehdessä (VOL 73, 4/2008), artikkelissaan Kenen ongelma väkivalta on? Suomalainen hyvinvointivaltio ja väkivallan toimijuus.

PÄIVI HONKATUKIA

OIKEUSPOLIITTISEN TUTKIMUSLAITOKSEN ERIKOISTUTKIJA, DOSENTTI (HELSINGIN YLIOPISTO). TUTKINUT MUUN MUASSA POLIISIN TIEToon TULLEITA RAISKUKSIA JA NIIDEN KÄSITTELYÄ RIKOSPROSESSISSA.

” [...] haavoittuvuuspuheessa korostuu helposti uhrien heikkous ja viattomuus sekä vastaavasti tekijöiden pahuus ja vahvuus. Tällaiset roolit ovat todellisuudessa harvinaisia. [...] Rikosten uhrin ja tekijän tiukka erottaminen toisistaan voi estää huomaamasta joidenkin rikosten uhrien vaikeita tilanteita. Esimerkkinä voi mainita yhteiskunnallisessa marginaalissa elävien uhrikokemukset. **Nähdäänkö päihdeongelmaisten, asunnottomien tai prostituoitujen aiheuttaneen omilla valinnoillaan ja elämäntyyliään ongelmansa, joista heidän oletetaan selviytyvän itse?** Näistä ulottuvuuksista ei ole laajaa yhteiskunnallista keskustelua, minkä vuoksi niihin liittyvää haavoittavuutta ei tunnusteta riittävästi viranomais- ja auttamiskäytännöissä eikä tukipalvelujen kokonaisuudessa. Helpoimmin ulkopuolelle jäävät yhteiskunnan vähäosaisimmat, jotka eivät löydä palveluita, kykene ajamaan etujaan eivätkä saa osakseen sympatiaa.”

Päivi Honkatukia Oikeus-lehdessä (2:2011), artikkelissaan Heikoimpien asialla? Rikosten uhrien parissa työskentelevien näkemyksiä haavoittuvuudesta.

KAARINA HAZARD

VAPAA KIRJOITTAJA. KULTTUURI- JA MEDIA-ALAN SEKATYÖLÄINEN. KOLUMNEISSAAN OTTANUT KANTAA SUKUPUOLITTUNEISIIN ILMIÖIHIN. HAZARDIN SEURAAVA MEDIAKRIITTINEN KIRJA, *JULKINEN PORU* (TEOS) ILMESTYY 2012.

” [...] Yle tarttui surmalukujen muutoksiin eri vuosikymmenillä ja otsikoi ”Henkirikos tappaa naisen yhä harvemmin”. Onko henkirikos siis joku olento, joka tappaa erityisesti naisia? Ehkä joku metsissämme mölyävä peto, jonka tielle kuka tahansa voi tahtomattaan joutua – nykyään toki harvemmin kuin ennen? Jutussa kerrottiin, että 2/3 naisista surmasi naisen puoliso, mutta sanaa mies ei mainittu. Se mainittiin kyllä, että henkirikoksen uhriksi joutuvat muita useammin huono-osaiset ja työelämästä syrjäytyneet naiset, näin vihjaten, että säädyllisiä ja raittiita naisia ei tapeta.

Poiminta Kaarina Hazardin kolumnista Hiusmurtuma (Iltalehti 5.8.2011).

” [...] Meidän ja muiden välinen ero luodaan päivittäisessä julkisessa kielenkäytössämme monenmoisilla luonnollistuneilla fraaseilla. Kuten ”poliisin vanha tuttu” ei tarkoita virkavallan ja kyseenä olevan luottamuksellista suhdetta, vaan taparikollista, tarkoittaa ”etninen” vain harvoin toiskulttuurisuutta tai edes -värisyyttä. Useimmiten se tarkoittaa vähempää, alempaa, moraalisesti arveluttavampaa ja käytännöiltään hämäämpää kuin ”me”. Siinä missä meidän ruokamme on ruokaa, heidän ruokansa on etnistä ruokaa; siinä missä meidän tapamme ovat reippaita perinteitä, heidän tapansa ovat eltaantuneita traditioita.

Sama epämääräinen, mutta samalla aina tunnistettava jako pätee niihin tapoihin, joilla julkisessa keskustelussa puhumme väkivallasta. Sekin jakautuu meidän väkivaltaamme ja etniseen väkivaltaan. Kun he tappavat kadulle vaimonsa, kyse on kunniaväkivallasta. Kun me tapamme kadulle vaimomme, kyse on perheriidasta. Heidän väkivaltansa on synkkien traditioiden yöstä kumpuavaa alkeellista käytäntöä, jossa naiset ovat miesten omaisuutta. Meidän väkivaltamme taas on kansanluonteeseen juurtunut arktinen tapa ja vastaanpanematon osa meitä.

Ajatella, jos katsoisimme niitä ja itseämme samassa valossa. Sillä mitä muuta ovat kuin häpeäväkivaltaa nämä pikaistuksissaan, äkisti ja raivostuksissaan tehdyt päälle- ja kimp-

puunkäymiset, joita sanomalehtien reunapalstat ovat maanantaisin pullollaan? Oli sitten kyse lantiotaan vatkaavan tyttären raivostuneesta muslimi-isästä tai karaokebaarissa väärästä tuopista huikan ottaneen naisen luterilaisesta poikaystävästä, eikä lyöntiin nousevan käden käyttövoimana ole se yksi ja sama punakka, häpeäinen viha? [...] Mikä näitä omia ja muita tässä asiassa toisistaan erottaa?”

Poiminta Kaarina Hazardin kirjoittamasta kolumnista Häpeä (Metro-lehti 4.5.2007).

REBWAR KARIMI

IHMISOIKEUSLIITON VETÄMÄN KITKE! –HANKKEEN ASiantuntija ja yhteisötyön kehittäjä

” Jos niin kutsuttuun kunnia-kulttuuriin kuuluvaa miestä pyytää luopumaan jostakin hänelle niin tärkeästä kuin kunnia-käsitys, on kuin vetäisi häneltä maton jalkojen alta. Se täytyykin tehdä niin kunnioittavasti, ettei mies kaadu samalla.”

Rebwar Karimi, kirjassa Puhumalla paras. Ratkaisuja arjen etnisiin konflikteihin (2008). Kustantaja: Sisäasiainministeriö.

NATALIE GERBERT

MONIKA NAISET LIITTO RY:N YLLÄPITÄMÄN VOIMAVARAKESKUS MONIKAN JOHTAJA. ERITYISOSAAMISALUE MAAHANMUUTTAJANAISIIN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN KYSYMYKSET.

” Helsinki-läiseen Voimavarakeskukseen tulee kaikenikäisiä naisia ja tyttöjä hakemaan apua esimerkiksi äärimmäiseen velkaantumiseen tai kokemansa väkivallan vuoksi. Kukaan heistä ei itse tunnista itseään ihmiskaupan uhriksi, vasta keskuksen työntekijä havaitsee että tästä on kyse. Paradoksaalista kyllä, avun ja oikeuden hakemisesta voi koitua vain lisää ahdinkoa. Vaikka poliisi alkaisi tutkia asiaa, hätä ei helpota.”

Puhelinkeskustelu (Pia Puu Oksanen ja Natalie Gerbert), 17.11.2011.

JANI TOIVOLA

KANSANEDUSTAJA (VIHR), RASISMIN JA AHTAIDEN SUKUPUOLIROOLIN VASTUSTAJA, SEKSUAALI- JA SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖJEN OIKEUKSIEN PUOLESTAPUHUJA

” Itse uskon, että meidän tulisi hetki pohtia vallitsevaa miehen roolia ja asemaa maailmassa. Kuinka hyvin perinteinen miehen rooli tukee kykyä samaistua, kuunnella, olla empaattinen, herkkä ja avoin? Näitä ominaisuuksia miehen kuvaan tulisi kuitenkin mahtua, jotta naisen asema muuttuisi. Tukevatko nykyiset naisen ja miehen roolit haluamme muutosta vai vahvistavatko stereotyyppiat vallitsevaa ongelmaa? Mies ei puhu. Nainen ei kyseenalaista. Minä olen edelleen sitä mieltä että koulussa tytöillä oli kivempaa. Tyttöillä tulisi olla kivempaa!”

Jani Toivolan blogi Nollaseiskassa 9.6.2011

JUSSI AALTONEN

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS, PROJEKTITYÖNTEKIJÄNÄ NUORTEN TURVATAITOKASVATUSMATERIAALIEN KEHITTÄMISHANKKEESSA

” Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus väkivallasta, häirinnästä ja hyväksikäytöstä vapaaseen elämään. Turvataitokasvatuksella vahvistetaan nuoren omia voimavaroja, lisätään tietoa seksuaalioikeuksista sekä tuetaan tunnetaitojen kehittymistä. Samalla

vahvistetaan nuoren keinoja puolustaa itseään väkivaltaa, häirintää ja seksuaalista kaltoin-kohtelua vastaan.

Omien rajojen hahmottamisen ja puolustamisen lisäksi on keskeistä oppia kunnioittamaan myös toisten rajoja.

Vaikka turvataitokasvatuksella tarjotaan nuorelle keinoja pitää huolta rajoistaan väkivallan ja ahdistelun tilanteissa, on vastuu lapsen/nuoren turvallisuudesta ja avunsaannista aikuisella. Materiaali sisältääkin opettajalle kattavasti tietoa keskeisistä ilmiöistä kuten seksuaalisesta väkivallasta, sukupuolisesta häirinnästä ja seurusteluväkivallasta. **Materiaalissa puretaan näihin ilmiöihin liittyviä myyttejä ja uhria syyllistäviä käsityksiä, jotka ovat usein puuttumisen ja avunsaannin esteenä.**

Hankkeen painopiste on yläkouluikäisille ja toiseen asteen opiskelijoille suunnatun materiaalin kehittämisessä. Nuorten monimuotoisuus otetaan läpileikkaavasti huomioon muun muassa sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen eri muotojen osalta. Materiaalin suunnittelussa ja kokoamisessa huomioidaan myös haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien erityistarpeita”.

Jussi Aaltosen sähköpostiviesti 14.11.2011.

VENLA ROTH

YLITARKASTAJA, KANSALLINEN IHMISKAUPPARAPORTOIJAJA / VÄHEMMISTÖVALTUUTETUN TOIMISTO

” Suomessa väkivallan tunnistaminen prostituutiossa on osoittautunut haasteelliseksi. Vaikka prostituution olosuhteet olisivat heikot ja prostituutiosta irtautuminen estettäisiin esimerkiksi velkaannuttamalla, uhkailemalla tai liikkumisvapautta rajoittamalla, toimintaa ei tulkiteta ihmiskaupaksi tai muuksi henkilöön kohdistuvaksi oikeudenloukkaukseksi, vaan paritukseksi etenkin, jos henkilö on alun perin suostumuksellisesti ryhtynyt prostituutioon. **Väkivallan uhan ja muun painostamisen katsotaan usein luonnostaan kuuluvan prostituutioon ja paritustoimintaan varsinkin silloin, kun kyseessä on ulkomaa-lainen nainen.** Seurauksena tästä tulkinnasta on se, etteivät mahdolliset ihmiskaupan uhrit tule ohjatuiksi ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään, saa asianomistaja-asemaa rikosprosessissa ja oikeusavustajaa. He voivat myös joutua maasta poistetuiksi epäiltyinä seksuaalipalvelujen myyjinä.”

Sähköposti 19.11.2011

JAANA KAUPPINEN

PRO-TUKIPISTE RY:N TOIMINNANJOHTAJA

” Samalla kun käydään keskustelua ihmiskaupasta, käydään taistelua monista poliittisia intohimoja nostattavista suurista kysymyksistä. Ihmiskauppalakia valmisteltaessa tehtiin samalla myös prostituutiopolitiikkaa. Poliittisen retoriikan tasolla kaikki prostituutio niputettiin samaan ja annettiin ymmärtää, että Suomella on aito halu suojella ja pelastaa kaikki prostituution kautta seksuaalisesti riistetyt ja orjuutetut. Käytäntö onkin ollut sitten ihan toista. **Ilmiselvissäkin tapauksissa, joissa hyväksikäytön tunnistaminen ei vaadi maalaisjärkeä kummempaa tunnistamiskykyä, suojelun ja avun saaminen ei ole ollut helppoa.** Ihmiskaupan mahdollisuuden tutkimisen sijaan maasta käännähtäminen tai tapauksen tulkinta paritukseksi on ollut todennäköisempi ratkaisu. Seksityöntekijöiden oikeuksista saada suojelua ja elää ilman väkivaltaa ei puhuta vielä kukaan. Aina sille laitetaan jotakin ehtoja - yleensä minimissään seksityön lopettaminen.”

Jaana Kauppinen, toiminnanjohtaja, Pro-tukipiste ry

MARI HIETALA

EXIT RY:N PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ

” Hyväksikäytettyjä teinityttöjä pidetään keskustelupalstoilla laskelmoivina bisnesnaisina, jotka vievät seksitapaukset oikeuteen, jotta saisivat miehiltä raha. Netissä saa uhata väkivallalla ja kuolemalla, eivätkä keskustelupalstojen ylläpitäjät puutu asiaan.”

Iltalehti, 20.10 2011. Teksti Mari Julku.

VAPPU VIEMERÖ

PSYKOLOGI, DOSENTTI, ÅBO AKADEMI

” Hyvin useissa tapauksissa vammaisiin naisiin kohdistuvan väkivallan muotoja oli vaikea erottaa toisistaan. Ne esiintyivät rinnakkain ja peräkkäin. Oli jopa selvästi havaittavissa eräänlainen kronologinen järjestys väkivallan muodoissa. Se, mikä alkoi psyykkisellä väkivallalla, jatkui vähitellen myös muina muotoina päättyen usein raakaan väkivaltaan”.

Vappu Viemerö (2004). Violence against disabled women. Teoksessa K.Kristiansen, R.Traustadóttir (toim.) Gender and Disability Research in Nordic Countries. Lund: Studentlitteratur.

” Väkivallan suuremmalle esiintymiselle vammaisia naisia kohtaan verrattuna ei-vammaisiin naisiin, ovat vammaisuuteen kohdistuvat asenteet: Vammaista naista pidetään vähemmän älykkäänä. Vanhempien mukaan vammaisen tytön tulisi olla taka-alalla ja käyttäytyä huomaamattomasti. Vanhemmat jopa suosivat ei-feminiinistä pukeutumista ja ulkonäköä. Vammaisia naisia pidetään ei-seksuaalisina, riippuvaisina ja passiivina olentoina. Heidä pidetään epäluotettavina todistajina oikeudessa ja heidän uskottavuutensa on kyseenalaista. Näin varsinkin naisilla, joilla on kommunikaatiovaikeuksia ja/tai kehitysvamma”.

Eri lähteet, mm.Vappu Viemerön haastattelemat naiset.

AMU URHONEN

KYNNYS RY:N PUHEENJOHTAJA, KIRJAILIJA

” Kukaan ei ole niin vaikeasti vammainen, ettei osaisi päättää itse omista asioistaan.”

Amu Urhonen kirjassaan Kompastuksia (2011, Into –kustannus).

SAIDO MOHAMMED

IHMISOIKEUSLIITON KOORDINOIMAN KOKONAINEN –PROJEKTIN PROJEKTIASIANTUNTIJA JA ERIKOISSAIRAANHOITAJA. SAIDO MOHAMED ON MYÖS SUOMEN PAKOLAISAVUN VALITSEMA VUODEN 2011 PAKOLAISNAINEN.

” Haluan osoittaa, että myös naisten pitää olla mukana, kun yhteisistä asioista päätetään. Naisia ei kutsuta, se tila on itse otettava.”

Saido Mohamed (Suomen Kuvalehti 2/2011, teksti Päivi Ängeslevä).

RAUNI KORTESALMI

KÄTILÖ, NAISTEN LINJA SUOMESSA RY:N PUHEENJOHTAJA

” Mediassa pitäisi ilmaista selkeämmin, mistä puhutaan, kun käsitellään naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. Tarvitaan myös koulutusta, jotta ammattilaiset osaisivat kohdata uhrin ja kuunnella heidän kokemuksiaan.”

Rauni Kortesalmi, Euroopan parlamentin lehdistötiedotteessa 19.3.2010 ”Mepit yksimielisiä: Naisiin kohdistuva väkivalta vakava ihmisoikeusloukkaus.

PIA PUU OKSANEN

ASIAANTUNTIJA, SUKUPUOLEEN JA SEKSUAALISUUTEEN PERUSTUVA SYRJINTÄ, AMNESTYN SUOMEN OSASTO RY.

” Kolme oman alansa aktivistia jatkoi murhatun ihmisoikeustaistelijan, Martin Luther Kingin kuuluisia sanoja. [...] Pia Puu Oksanen: ”Minulla on unelma, että ihan tavallisen, seksuaalisesti viriilin ja jopa alkoholia nauttineen naisen sana otettaisiin niin vakavasti, että oikeuteen asti mentäisiin aina kun olisi vähänkin syytä epäillä, että rikos on tapahtunut. Siitähän on jo vuosisatoja, kun raiskauksesta syytettiin vain, jos uhri oli neitsyt, ”kunniallinen leski” tai toisen ”oma”.

Jospa voisimmekin ajatella täällä Suomen maassa, että ihmisoikeudet kuuluvat kaikille, myös ”kunniamattomille huithapeille”, jotka napapaidassaan flirttailevat ilman aikomustakaan edetä coitukseen asti.

Unelmassani näen, miten asunnottoman alkoholistin kokema seksuaalinen väkivalta herättää ennennäkemättömän moraalisen raivon kansan syvissä riveissä. Ja että läheisessä suhteessa jatkuva painostus, pakottaminen ja kontrollointi ymmärretään vakavaksi, toistuvaksi väkivallaksi.”

Pia Puu Oksanen, artikkelissa Heillä on unelma (Seepra-viikkolehti 29.3.2008. Teksti Anne Penttinen)